AVKP actueel

Nr. 21, juni 2007

Tweemaandelijkse ledenbrief van de Archeologische Vereniging Kempen– en Peelland
AWN afd. 23

Correspondentieadres en verenigingsruimte
Deken van Somerenstraat 6, 5611 KX Eindhoven, tel. 040 - 238 65 92, awnafdeling23@wanadoo.nl

Redactie
Roel Postma, tel. 040 - 241 25 70, r-postma@chello.nl (regioberichten)
Ellen van der Steen tel. 040 – 291 08 55, evandersteen@hetnet.nl (eindredactie en layout)
Peter Seinen en Tonnie van de Rijdt (redactieleden)

ACTIVITEITENKALENDER

JUNI

za. 9 Grondboring in St. Oedenrode
vr. 15 Lustrumfeest van AVKP en Archeoservice, vanaf 16.00 uur bij het Archeologisch centrum in Eindhoven.
za. 23 AVKP-excursie naar het middeleeuwse pottenbakkerscentrum, Siegburg Duitsland

JULI

za. 14 ArcheoLOOP: Stadswandeling Den Bosch.

SEPTEMBER

1 en 2 Archeologiedagen keukenhof te Lisse
http://www.archeologie.nl/wvda/index.html
za. 8 Excursie: Land van Heusden en Altena
za. 29 Landelijke AWN-excursie naar Eindhoven

HULP BIJ NOODOPGRAVINGEN VIA EMAIL

Afgelopen periode hebben we via email een noodoproep gedaan om vrijwilligers te vinden voor de opgraving bij Mariënhage in Eindhoven. Op het kloosterterrein zijn restanten van een kelder met gewelven gevonden. Omdat voor deze bijzondere vondst snel veel vrijwilligers nodig waren, hebben we een oproep gedaan va email.

Helaas kunnen we nog niet iedereen bereiken. Geef daarom je emailadres door aan awnafdeling23@wanadoo.nl

CURSUSSEN, LEZINGEN EN EXCURSIES

Excursies

Wie gaat er op 23 juni mee naar Siegburg of op 8 september naar het Land van Heusden en Altena? Aanmelden voor de excursies kan via archeologie@eindhoven.nl of via de intekenlijsten, die steeds ongeveer een maand voor de excursie in de werkruimte hangen.

Activiteitenkalender

Peter Seinen (activiteitencommissie) heeft een jaarkalender opgesteld om alle activiteiten inzichtelijk te maken en af te stemmen. De kalender hangt op het prikbord in de werkruimte van het Archeologisch Centrum. In AVKP-actueel zullen de activiteiten worden aangekondigd.

	Juni		Juni		Juni
Wk		Wk		Wk	
23		24		25	
4		11		18	
5		12		19	
6	Bestuursvergadering	13		20	Expertgroep RO
7	Federatie	14		21	
8		15	AVKP 10 jaar	22	
9	Booronderzoek	16		23	AVKP excursie-Siegburg
10		17		24	

Clubavonden
Bijeenkomsten
Excursie / veldloop
Cursus / lezing
Extra veldwerkdata
Feesten & borrels
Feestdagen

Details uit de activiteitenkalender

VELDWERK

De planning van het veldwerk voor de komende maanden is weer bijgewerkt. Vrijwilligers die mee willen werken aan deze opgravingen kunnen zich melden bij het Archeologisch Centrum Eindhoven: tel. 040-2386584 of per e-mail archeologie@eindhoven.nl

Eindhoven

18 Septemberplein

Vanaf 11 juli start de opgraving naar de Woenselse Poort en bijhorende stadsgracht. De opgraving duurt circa twee weken.

Eckart

Opgraving van een deel van een omgrachte (?) nederzetting uit de vroege en volle middeleeuwen. De opgraving start in juni en juli en wordt vermoedelijk uitgevoerd in samenwerking met studenten van de Universiteit van Amsterdam

Gagelbosch

Waarschijnlijk zal begin juni de opgraving van het kasteel Gagelbosch beginnen. Deze opgraving gaat ongeveer 6 maanden in beslag nemen.

Putten

Opgraving naar een deel van een nederzetting uit de ijzertijd. De opgraving start vanaf 2 juli en duurt ongeveer circa 6 weken.

Gemert-Doonheide

Vanaf 23 juni wordt enkele weken opgegraven in Gemert naar een legerkampje of versterking uit de 18e eeuw.

Son en Breugel

Ook zal komende zomer een opgraving plaatsvinden op Ekkersrijt naar een nederzetting uit de bronstijd. Het tijdstip wordt nog bepaald.

INSPIRERENDE VOORBEELDEN

In deze rubriek laten we zien wat er elders in den landen aan goede voorbeelden gaande is. We krijgen graag suggesties voor deze rubriek.

Hazenbergs ArcheoRock 2007
Na een succesvolle eerste editie in 2006, zal dit jaar Hazenbergs ArcheoRock voor de tweede keer gehouden worden. Ter gelegenheid van de Reuvensdagen zal het festival plaatsvinden op donderdag 8 november 2007 in Deventer.

Voor de programmering is Hazenberg Archeologie nog op zoek naar een aantal geschikte bands.om het publiek een gevarieerd muziekaanbod voor te schotelen. Dat betekent dat er ruimte is voor allerlei muziekstijlen. Dus: ben je werkzaam in de archeologie en speel je in een band, geef je dan op voor Hazenbergs ArcheoRock 2007!
Aanmelden kan tot 30 augustus bij Huib Jan van Oort (e-mail: h.j.vanoort@hazenbergarcheologie.nl of tel. 071-5126216).

eNieuws van Erfgoed Nederland
De stichtingen NCM, SNA, Erfgoed Actueel en de vereniging DIVA hebben vanaf 2007 de krachten gebundeld in Erfgoed Nederland.
In de digitale nieuwsbrief eNieuws informeert Erfgoed Nederland het erfgoedveld driewekelijks over haar activiteiten, projecten, producten en publicaties. Je kunt je aanmelden via http://www.erfgoednederland.nl/digitale-nieuwsbrief

BIEBNIEUWS

Bier van A tot Z - Over Bier

Schrijver Frank Hoedemakers.
Uitgave: eigen beheer van de auteur 2007-05-06
Bibliotheeknr. volgt.

Reden van aanschaf.
- De Bourgondische kant van de vereniging beter onderbouwen.
- Aanvulling van een leemte in de collectie.
- Als archeologie vereniging komen we geregeld in aanraking met opgravingen van brouwerijen.

Een dubbelboek

Deel 1
Bier van A tot Z is een naslagwerk voor zowel de techneut als de bierliefhebber. Het vastleggen van de eigen kennis uit de brouwerijliteratuur en bierwetenswaardigheden in 263 rijk geïllustreerde pagina's.

Deel 2
Over Bier. De eigen brouw geschiedenis van 1984 tot en met heden met daarin de verwoording van de geschiedenis van het bier.

Indruk
Een mooie met liefde gemaakt uitgave waarbij de auteur op toegankelijke wijze schrijft en gekozen heeft voor heldere illustraties. Het is op hoog-waardig papier gedrukt en stevig gebonden.
Het is geen zware wetenschappelijke vertelling maar een bijna volledig en in vlotte schrijfstijl verhandeling over het bier.
(Carel van den Boom)

CONTACTDAG ARCHEOLOGIE

De Archeologische Sectie van het Noordbrabants Genootschap organiseert de jaarlijkse contactdag dit jaar in Boxmeer en wordt gekoppeld aan de opgraving. De exacte datum (september/oktober) en verdere bijzonderheden horen jullie tijdig.
(Gérard de Laat.)

VOORSTEL ARCHEOLOOP

Op 14 juli gaat de eerste Archeoloop van start: Vanaf het station in 's-Hertogenbosch wordt kennisgemaakt met een veelheid van verdedigingswerken die de stad in de loop der eeuwen hebben beschermd. Ook direct buiten de vesting, die vroeger de Moerasdraak werd genoemd, zijn forten en Lunetten aanwezig en verder in de omgeving zijn nog aanvalslinies herkenbaar in het landschap. Dit biedt een afwisselende wandeling: de stad uit en buitengebied in.

De wandeling blijft op harde paden en de totale lengte is ongeveer 17 km met verschillende "escapes" voor onverhoopte uitvallers of afhakers.
Na ca 7 km is er het station Vught, weer 7 km verder is er het provinciegebouw waar de bus naar het station van Den Bosch vertrekt.

Route
De route loopt vanaf station 's-Hertogenbosch langs de Drakenfontein (Moerasdraak) naar herkenbare punten in de oudste omwalling (1200-1225) van de stad maar ook langs getuigenissen van de omwalling uit begin 14e en de 17e en 18e eeuw. Vervolgens lopen we via de Vughterstraat de stad uit langs de plaats waar vroeger de Pickepoort en bastion stond naar de resten van fort St. Anthonie (1597). Dan volgt Fort Isabella (1618) op Vughts grondgebied gevolgd door een wandeling langs het Drongelskanaal waar we afslaan de bossen in naar de Lunetten Vught (1844-1846) met aansluitend de Vughtse heide.

Daarna gaat het door de dorpskern langs het station Vught naar Kasteel Maurick. Langs de Dommel gaan we zuidwaarts, steken bij Halder over en zoeken in het veld bij Haanwijk de resten van de circumvallatielinie (Frederik Hendrik 1629) op. Door het coulisselandschap ten zuiden van Den Bosch lopen we via de Patersberg en Pettelaarse schans. Van daar is het nog enkele kilometers terug naar het station door het prachtige Bossche Broek.

Opgeven
Met een mailtje naar Frank de Kleijn: fadekleijn@home.nl of op de intekenlijst op het Archeologisch centrum. De Archeoloop wordt begeleid door onderstaande AVKP leden:

Frank de Kleijn, Jenny Berendes, Herbert Vorwerk

SAMENWERKING MET BRABANTS HEEM

Op 26 april jl. hebben Ria Berkvens en Tonnie van de Rijdt een presentatie gegeven voor de Raad van Aangeslotenen van Brabants Heem. Dat zijn vertegenwoordigers van alle (aangesloten) heemkundekringen aan Brabant.

Ria heeft een toelichting gegeven op de nieuwe wet op de Archeologische Monumenten Zorg (AMZ) en de consequenties die dat heeft voor het gemeentelijke beleid. Door Tonnie is de rol van lokale archeologische werkgroepen benadrukt, als belangenbehartiger van de lokale geschiedenis en archeologie.

Gemeenten gaan in veel gevallen beslissen hoe er met het bodemarchief zal worden omgegaan. Vrijwilligers kunnen hun gemeente steunen door informatie te geven en door meedenken. Maar ze moeten ook de gemeente kritisch volgen en als dat nodig is bezwaar of beroep procedures aangaan.

Er was duidelijk behoefte aan dit soort informatie. Besloten is gezamenlijk een cursus voor vrijwilligers te gaan organiseren over ruimtelijk ordening en archeologie.

Meer informatie over deze cursus in de volgende AVKP actueel

Tonnie van de Rijdt

SAMENWERKINGSVERBAND REGIO EINDHOVEN (SRE)

Vorig jaar april, toen de wet op de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) door de Tweede Kamer was aangenomen, hebben AVKP en SAS een brief naar de SRE gestuurd om te wijzen op alle consequenties van deze wet voor gemeenten. We hebben in die brief voorgesteld om binnen SRE-verband te streven naar regionale samenwerking voor archeologie.
Dat voorstel is positief opgepakt. De SRE-Milieudienst heeft een enquête onder de regiogemeenten gehouden over de stand van zaken en behoefte aan ondersteuning. De enquête is mede opgezet door Nico Arts, Ria Berkvens en Tonnie van de Rijdt en uitgewerkt door Ria Berkvens.

De uitkomsten uit deze enquête waren aanleiding voor de SRE-Milieudienst zelf een archeoloog in dienst te nemen ter ondersteuning van gemeentelijk archeologiebeleid. Die archeoloog is, zoals we al in de vorige AVKP-actueel konden melden, Ria Berkvens. In het stukje hieronder staan de belangrijkste uitkomsten uit deze enquête.

Hoofdpunten uit de SRE enquête

Veel gemeenten in de SRE-regio realiseren zich nog onvoldoende wat de consequenties zijn van de nieuwe wet Archeologische Monumentenzorg (AMZ). Vrijwel geen van de gemeenten heeft een beleidsnota die gebaseerd is op de nieuwe wet. Een beperkt aantal gemeenten beschikt over een eigen archeologische verwachtingskaart. De meeste gemeenten gaan uit van de provinciale cultuurhistorische kaart zonder goed zicht op de beperkingen daarvan.

Het hebben van een beleidsplan archeologie is niet wettelijk verplicht, het is wel een belangrijk hulpmiddel voor gemeenten om keuzen te maken (en daarmee ook de kosten te beheersen),. Gemeenten hebben over het algemeen ook onvoldoende deskundigheid in huis om een beleidsplan op te stellen. Dat geldt ook voor andere gemeentelijke taken op dit gebied, zoals het meewegen van archeologie bij bestemmingsplannen, vrijstellingen, sloop aanleg en bouwvergunningen en het opdrachtgeverschap voor archeologisch onderzoek.

Bijna alle gemeenten hebben behoefte aan een archeoloog die hen kan bijstaan in beleidsvoorbereidende en -uitvoerende taken. Alleen al voor archeologische ondersteuning bij bouwplannen en bestemmingsplannen blijkt er een aanzienlijke werkvoorraad aanwezig.

Veel gemeenten hebben aangegeven samen te willen werken met amateur-archeologen en archeologische werkgroepen. De uitvoering is uiteenlopend en erg vrijblijvend. Onduidelijk is of archeologische verenigingen standaard worden geïnformeerd over voorgenomen plannen en of zij worden betrokken bij vooronderzoek.
Het rapport concludeert dat gemeenten meer moeten investeren in de relatie met vrijwilligers. Zij kunnen gedetailleerde kennis inbrengen en het creëert draagvak binnen de gemeente, Mede daardoor kunnen bezwaarprocedures worden voorkomen. Wie het hele rapport wil lezen, kan bij ons een kopie aanvragen.

SRE Informatiebijeenkomst in Heeze

Op 11 april jl. zijn de uitslagen van de enquête en het ondersteuningsaanbod van de SRE Milieudienst gepresenteerd op een zeer sfeervolle locatie: Kasteel Heeze. Er waren vertegenwoordigers uit veel regiogemeenten (wethouders, gemeenteambtenaren en de voorzitter van het SRE- portefeuillehoudersoverleg voor Ruimtelijke Ordening). Vrijwilligers uit SAS en AVKP (bestuur en RO-groep) waren eveneens goed vertegenwoordigd. Voorafgaand aan de presentatie van de enquête gaf Ellen Vreenegoor (Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, RACM, voorheen ROB) een toelichting op de AMZ en werd door Martin Meffert (provinciaal archeoloog) het archeologiebeleid van de provincie toegelicht.

Gemeenten dienen, volgens die wet, bij vaststelling van een bestemmingsplan rekening houden te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden (art 38a AMZ). Ellen Vreenegoor ging in op alle eisen die dat stelt aan het gemeentelijk beleid.
Martin Meffert verduidelijkte de huidige rol van de provincie inzake archeologie en haar rol in de toekomst, als de nieuwe wet op de Ruimtelijke Ordening in werking treedt (rond 2008).

Binnen het huidige stelsel toets de provincie de bestemmingsplannen voor alle nieuwe plangebieden op archeologie. Is er voldoende rekening

gehouden met bekende en mogelijk te verwachten archeologische waarden? De Cultuurhistorische Waardenkaart van Noord-Brabant vormt hiervoor het toetsingskader. Archeologische monumenten zullen zo veel mogelijk in situ behouden moeten blijven. Voor gebieden met een hoge of middelhoge indicatieve archeologische verwachting moeten de archeologische waarden vooraf in kaart worden gebracht.

Zodra de nieuwe wet op de Ruimtelijke Ordening in werking treedt worden de verantwoordelijkheden van gemeenten groter en verandert de rol van de provincie. De provincie kan vooraf aanwijzingen geven (archeologische attentiegebieden) en kan achteraf, zoals iedere belanghebbende, in bezwaar of beroep gaan.
Waar archeologische waarden in het geding zijn zal een gemeente altijd het genomen besluit inhoudelijk moeten motiveren. De presentaties van Ellen Vreenegoor en Martin Meffert zijn bij ons aan te vragen.

Wie vragen heeft over het archeologiebeleid in de eigen gemeente en wil weten wanneer en hoe je daar invloed op kunt hebben kan die vraag voorleggen aan de Expertgroep RO (via ons e-mail adres of telefonisch aan de voorzitter, 040 - 2415910)

RO-procedures voor Uden en Bladel

Een gemeente die bij planvoorbereiding goed gebruik weet te maken van de bij lokaal archeologische werkgroepen aanwezige kennis, zorgt voor draagvlak en voorkomt daarmee bezwaren in een later stadium van de planvorming. Dat is nog geen gangbare praktijk. Als 'leerschool' voor gemeenten willen we daarom als AVKP lokale initiatieven voor het indienen van zienswijzen de gemeenten en eventuele vervolgstappen ondersteunen.

We hebben zelf als AVKP, op verzoek van enkele van onze leden, eerst een zienswijze ingebracht bij de gemeente voor Hoenderbos III in Uden en vervolgens bedenkingen bij de provincie. Er is nog geen antwoord van de provincie en we wachten dat dus met interesse af.

Een van onze leden, Bart Beex, had bedenkingen ingediend voor het plan Mastbos in Bladel. We ondersteunen dat als AVKP. Op initiatief van de gemeente Bladel vindt er overleg plaats met de betrokken projectontwikkelaar en het betrokken archeologisch adviesbureau, waarbij we onze bezwaren en wensen hebben kunnen toelichten. Ook hiervan is de uitkomst nog niet bekend.
Meer daarover in een volgende AVKP actueel.
Tonnie van de Rijdt

VAN HET BESTUUR

Oproep voor de functie secretaris landelijk AWN-bestuur

Het landelijke bestuur van de AWN is al enige tijd op zoek naar een secretaris. Er zijn binnen onze afdeling veel leden met organisa-torische talenten, zo bleek uit de onlangs gehouden enquête.

Wie heeft belangstelling voor een landelijke functie?

Wie meer wil weten over deze functie kan contact opnemen met Tonnie van de Rijdt (tel. 040 2415910, email vdrijdt@iae.nl)

Verdeling bestuursfuncties

Het bestuur kende voorheen, naast voorzitter, secretaris en penningmeester, ook de portefeuilles veldwerkcoördinator en contacten met de regio. Beide functies vragen specifieke kennis en ervaring. Dat is niet zomaar snel in te vullen. We hebben daarom in de nieuwe bestuurs-samenstelling besloten voorlopig nog geen vaste mensen voor die taken aan te wijzen.
We bekijken per vraag en situatie wie wat het beste kan doen. Ria Berkvens blijft ons voorlopig ondersteunen voor veldwerk.
Tonnie van de Rijdt